

groene schemering. Dan houdt het op; een aantal vliegen zweven boven het mos en door de lage takken. Eén gaat er zitten op een braamblad en dadelijk klinkt weer het wondere geluid. Doch het duurt geen kwart minuut of hij vliegt weer op om mee te doen in den zweefdans, maar dan zit allicht alweer een andere te zingen. Deze zang- en dans-bijeenkomsten van de zweefvliegen kunnen uren duren, ze hebben plaats op alle tijden van den dag, maar 't meest in den morgenstond.

Ik heb mijn best gedaan, om te ontdekken, hoe ze dat geluid maken, maar daar ze bij hun liefdedansen veel schichtiger en actiever zijn, dan bij hun maaltijden is het heel moeielijk, om er iets van te weten te komen. Toch geloof ik, dat ik 't weet.

De twee groote luchtreservoirs in het achterlijf staan in verbinding met twee groote ademhalingsopeningen in het achterborststuk. Juist boven dat groote stigma (1) is het kolfje (3) ingeplant, een wit knopje op een uiterst dun steeltje en buitengewoon beweeglijk. Juist daarvoor ligt weer een stigma (2), omgeven door een wollige haarkrans en daarover welven zich de twee lobben van de schub (4), een breed vliezig aanhangsel, dat zich aan de zijde van het borststuk tot aan den vleugel uitstrekt. Deze schub is langs zijn randen bezet met een regelmatige, dichte rij van mooie haren.

Met een loupe, die tien keer vergroot, zijn al die deelen duidelijk te zien en meteen valt het dan op, dat het langgesteelde kolfje zeer gemakkelijk tegen de schub kan trommelen, hetzij het in beweging gebracht wordt door lucht die uit de stigmata stroomt, of door eigen bewegingspielen.

Inderdaad is bij een aalbessenzweefvlieg die gewoon stil zit, zonder muziek te maken, het kolfje gemakkelijk te zien, terwijl het bij de zangers aan de waarneming ontsnapt door zijn snelle bewegingen. De muziek, die deze vliegen maken, is dus hoogst waarschijnlijk een combinatie van doedezak en tamboerijn, dus alweer heel wat anders dan de rasp van de veldkrekel of de rømmelpot van de groene sprinkhaan.

Nu zijn er weer een heele boel vragen te stellen, waar ik geen antwoord op weet. Heeft dat geluid iets te beduiden? Misschien is de heele zaak niet anders, dan een uitvloeisel van de agitatie, waarin het dier zich bevindt en moet het trillen van het kolfje gelijk gesteld worden met het zenuwachtig trillen van de vleugels, zooals dat bij graafwespen zooveel voorkomt. Het geluid zou dan een toevallige bijomstandigheid zijn van 't trillen van 't tweede vleugelpaar.

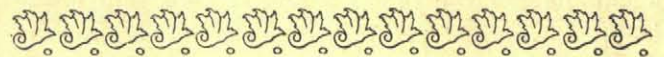
Mogelijk is het echter een echt lokgeluid. Verscheiden malen heb ik waargenomen, dat soortgenooten op een zingende zweefvlieg neerschoten,

alsof zij aangetrokken werden door het geluid.

Wanneer dit zoo is, dan moeten die vliegen kunnen hooren. Waar zitten de gehoororganen en hoe zien die er uit? Ik heb ze nog niet kunnen vinden. Ook hooren de vliegen mij niet. Ik heb heele redevoeringen tegen hen gehouden, gegild, gefloten hoog en laag, luid en zacht, maar ze lieten niet blijken, dat het eenigen indruk op hen maakte.

Andere Syrphus-soorten zingen ook; *S. luniger* even mooi als *S. ribesii*, *S. balteatus* zelfs nog luider. Heel mooi zingt de Satijnvlieg, *Sericomyia borealis*, maar de mooie groote halvemaanvlieg, *Catabomba pyrastri*, die zoo geruischloos vliegt, heb ik nog nooit op zingen bij den openbaren weg kunnen betrappen.

JAC. P. TH.

Kruisbekken.

De kruisbekkenbende in Bloemendaal blijft ons nog steeds getrouw. Ze laten zich altijd zien tusschen Duin en Daal en Overveen, een gezelschap van twaalf tot vijftien. Half leeggevreten sparrekegels liggen bij honderden op den grond, andere blijven haveloos met uit elkaar gewrongen schubben aan de boomen hangen.

Behalve sparrekegels bewerkten zij in Augustus ook de gallen van de sparrebladluis, *Chermes abietis*, die zooveel op kegeltjes lijken, en 't is best te begrijpen, dat zoo'n goed kegelkenner als de kruisbek in 't minst geen moeite heeft, om zoo'n sparrenagal te ontfeden. Ze schenen veel smaak in deze afwisseling van dieet te hebben, want een paar weken lang lieten ze 't sparrezaad onaangetast, om zich bijna uitsluitend met bladluizen te voeden. Meestal beten ze het takje met de gal geheel af en gingen het dan op hun gemak uitpluizen.

Het behoeft niet gezegd te worden, dat ze hierdoor alweer een zeer nuttig werk verrichten; want die sparrenagalluis en zijn verwant *Chermes viridis*, waarvan de verschillende generaties deels op lariksen, deels op sparren voorkomen, behooren tot de ergste vijanden van het naaldhout.

Nog moet ik even vermelden, dat ik op 13 September 1909 een vijftal kruisbekken waarnam in den Hortus botanicus te Amsterdam. Ze waren in een eik ook al met gallen in de weer.

T.

Brandaris.

De regeering laat aan den vuurtoren den Brandaris op Terschelling rekken aanbrenge, om aan de vogels, die op treknachten bij duizenden rondom den toren vliegen, rustplaatsen te verschaffen. Naar wij meenen, is dit de eerste poging, die gedaan wordt om den moordenden invloed, die de groote kustlichten op de vogelwereld uitoefenen, eenigszins te temperen. Met groote belangstelling wachten wij het resultaat van deze proefneming af.

T.

Krooneend.

Den 28sten Augustus 1909 werd in het Naardermeer een prachtig jong mannetje van de in ons land zoo zeldzame krooneend (*Aythya rufina*) geschoten. Het exemplaar is opgezet door den heer Steenhuizen en bevindt zich thans in de particuliere collectie van den pachter van de jacht op het Naardermeer.

T.